

KLACHTNUMMER : 22.0403

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP [...] BINNENGEKOMEN KLACHT IN
HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A.,
verblijvende in kliniek B. van GGZ Noord-Holland-Noord (hierna: de instelling) te C.,
hierna te noemen: klaagster

tegen

D.,
werkzaam als arts in opleiding tot psychiater bij behandelteam kliniek B. van de instelling te C.
hierna te noemen : verweerster

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulier van 27 mei 2022, ontvangen op 27 mei 2022;
- Schriftelijke toelichting van klaagster op haar klacht, gedateerd 25 mei 2022;
- Verweerschrift, ontvangen op 21 juni 2022;
- De klachtencommissie heeft met toestemming van klaagster inzage in haar behandeldossier gehad over de periode van 19 mei 2022 tot en met 27 mei 2022;
- De zitting was aanvankelijk gepland voor 1 juni 2022. Op verzoek van klaagster is de zitting verplaatst.
- In overleg met partijen heeft de zitting plaatsgevonden in een beveiligde online omgeving (Lifesize).

Betrokkenen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van 22 juni 2022;
Aanwezig waren klaagster, bijgestaan door E., patiëntenvertrouwenspersoon (hierna: pvp), en verweerster;

Op 22 juni 2022 is de beslissing van de uitspraak mondeling aan partijen medegedeeld.

1.1 TERMIJN

De klacht betreft een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvvggz en heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg niet meer actueel is, zodat de klachtencommissie gehouden is binnen 4 weken na ontvangst van deze klacht schriftelijk een uitspraak te doen ten aanzien van deze klacht. Deze termijn loopt af op 24 juni 2022. Omdat door de verplaatsing van de zitting deze termijn niet gehaald kan worden is ter zitting aan betrokkenen meegedeeld dat de klachtencommissie ernaar streeft de schriftelijke uitspraak zo snel mogelijk – naar verwachting op maandag 27 juni 2022 –af te geven.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

De klachten van klaagster, hieronder puntsgewijs weergegeven, houden het volgende in:

1 bezwaar tegen de crisismaatregel die op 19 mei 2022 door de burgemeester van de gemeente Schagen is afgegeven;

2 bezwaar tegen de inname van de telefoon en laptop van klaagster;

3 bezwaar tegen de inperking van bezoek: de kinderen van klaagster mochten niet op bezoek komen.

2.2 STANDPUNT VERWEERSTER

Verweerster stelt kort gezegd dat deze zorg noodzakelijk was: er waren geen minder, ingrijpende alternatieven mogelijk en de zorg was doelmatig.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 (NIET-)ONTVANKELIJKHEID

Klachtonderdeel 1 ziet op de gedwongen opname van klaagster in mei 2022.

Deze opname heeft plaatsgevonden op basis van een crisismaatregel, verleend door de burgemeester van F.. Tegen een crisismaatregel kan slechts - binnen drie weken na de dag waarop de burgemeester de crisismaatregel heeft genomen- beroep worden ingesteld bij de rechter. Tegen deze maatregel kan geen beroep kan worden ingesteld bij de klachtencommissie. De klachtencommissie zal klaagster daarom niet-ontvankelijk verklaren ten aanzien van klachtonderdeel 1.

Dit was klaagster al uitgelegd door de pvp. Ze gaf echter in haar klachtbrief aan dat ze nog graag een toelichting van de klachtencommissie wilde. Ter zitting bleek dat dit haar inmiddels toch helemaal duidelijk was.

Ten aanzien van de klachtonderdelen 2 en 3 is klaagster ontvankelijk in haar klacht.

3.2 TOETSING CRITERIA

Bij de beoordeling van de klachtonderdelen 2 en 3 gaat de commissie uit van de volgende feiten en omstandigheden.

- In 2020 is klaagster vrijwillig opgenomen geweest, na een eerste manische episode na de geboorte van haar tweede kind. Sindsdien is zij in zorg bij GGZ-NHN.

- Op 19 mei 2022 is klaagster gedwongen opgenomen in de instelling, op basis van een door de burgemeester van de gemeente F. verleende crisismaatregel. De burgemeester heeft daarbij vastgesteld dat de volgende vormen van zorg noodzakelijk zijn om de crisissituatie af te wenden:

- toedienen van vocht, voeding en medicatie (...);
- beperken van de bewegingsvrijheid
- insluiten
- aanbrenge van beperkingen van de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen, en
- opnemen in een accommodatie.

- Deze crisismaatregel is bij beschikking van 23 mei 2022 door de rechtbank Noord-Holland, locatie G., verlengd voor de duur van drie weken. De rechter heeft dezelfde vormen van verplichte zorg toegewezen.

- Aan klaagster is op 19 mei 2022 een "beslissing verlenen verplichte zorg" overhandigd (een zogenaamde 8:9 brief), waarin haar gemotiveerd wordt aangekondigd dat de instelling alle vijf vormen van verplichte zorg zal inzetten (conform de crisismaatregel).

Bij de vorm van verplichte zorg *het aanbrenge van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen*, heeft de instelling aangegeven dat dit noodzakelijk is om ernstig nadeel te voorkomen, zoals acute maatschappelijke teloorgang door het plaatsen van filmpjes van zichzelf op internet.

- Op 27 mei 2022 is aan klagster een 8:9 brief overhandigd, waarin (tot het einde van de crisismaatregel) de volgende vorm van verplichte zorg wordt aangekondigd: *aanbrengen van beperkingen van de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen.*

3.3 KLACHTONDERDEEL 2 – inname laptop en telefoon

Klagster klaagt zich over de inname van haar laptop en telefoon. Zij heeft deze nodig om contact op te nemen met haar kinderen en om tot rust te komen in de kliniek. Via haar telefoon en/of laptop kan zij rustig muziek luisteren en een film kijken, zonder dat er continu andere mensen om haar heen zijn. Verder heeft zij deze middelen nodig om op de hoogte te zijn van de tijd; zij raakt gedesoriënteerd wanneer zij geen besef van tijd heeft.

Volgens verweerder was de inname van de communicatiemiddelen van klagster op dat moment noodzakelijk om klagster te behoeden voor (verdere) maatschappelijke teloorgang.

Uit het verhandelde ter zitting en uit het EPD, komt naar voren dat de telefoon en laptop voorafgaand aan de opname door de ouders van klagster waren ingenomen, omdat zij filmpjes van zichzelf plaatste, hetgeen voor haarzelf en mogelijk voor haar kinderen schadelijk was. Vervolgens heeft zij haar mobiel en telefoon tijdens de opname op 20 mei 2022 retour ontvangen. Diezelfde middag zijn deze door de instelling ingenomen, nadat zonder succes is geprobeerd klagster bewust te maken van het feit dat het posten van dergelijke berichten schadelijk voor haar is of kan zijn (maatschappelijke teloorgang; uitsluiting in haar woonplaats en kwijtraken van het gezag over haar kinderen). Er was dus geen mogelijkheid om het gebruik van haar telefoon en laptop op vrijwillige basis te beperken, noch was er een minder bezwarend of ingrijpend alternatief voor inname van haar telefoon en laptop.

Bovendien was de maatregel doelmatig en effectief. Doordat zij geen berichten meer kon posten op Facebook, is de maatschappelijke teloorgang beperkt. Om klagster toch de gelegenheid te geven om contact met derden te onderhouden en muziek te luisteren kon zij (onder begeleiding) gebruik maken van de afdelingscomputer. Vervolgens bleek dat klagster dagelijks probeerde boze en bijzondere berichten te posten via Facebook. Deze berichten zijn tijdig onderschept.

Hoewel de klachtencommissie begrijpt dat klagster haar telefoon voor andere doeleinden wilde gebruiken (muziek luisteren en films kijken om rustig te worden), is de klachtencommissie het met verweerder eens dat dit belang niet opweegt tegen de noodzaak op dat moment van inname van de telefoon en laptop. Daarbij acht de klachtencommissie het van belang om te benoemen dat uit het EPD en op basis van het verhandelde ter zitting is gebleken dat op de afdeling steeds is gekeken naar manieren om tegemoet te komen aan de wensen en behoeftes van klagster. Zo is er responsief gereageerd op haar wens om muziek te luisteren (ook al begrijpt de commissie dat het luisteren van muziek via een afdelingscomputer of radio minder prettig zal zijn dan via Spotify). Ten aanzien van het desoriënterende effect van de inname van de laptop en telefoon van klagster, overweegt de klachtencommissie het volgende. Kennelijk hing op de kamer van klagster geen klok. Wanneer een cliënt voor het besef van tijd afhankelijk is van zijn telefoon of laptop, kan de commissie zich voorstellen dat dit onprettig is of zelfs desoriënterend werkt. Wanneer in het vervolg sprake is van de inname van een telefoon én laptop, verdient het aanbeveling na te gaan of een cliënt op zijn of haar kamer over een klok, wekker of horloge beschikt. En wanneer dat niet het geval is, hierin te voorzien.

3.4 KLACHTONDERDEEL 3 – geen bezoek kinderen

Ter gelegenheid van de mondelinge behandeling van de klacht heeft verweerder aangegeven dat klagster de eerste week van haar opname haar kinderen niet mocht ontvangen omdat zij hier te labiel voor was. Na deze week mocht zij haar kinderen onder begeleiding van een verpleegkundige

ontvangen (in de speeltuin of familiekamer), maar werd dit tegengehouden door de ex-partner van klaagster, de vader van de kinderen. Inmiddels bezoeken de kinderen klaagster in de instelling.

De klachtencommissie stelt vast dat klaagster in ieder geval in de eerste week is beperkt in haar recht op het ontvangen van bezoek. Gezien artikel 3:2 van de Wvvgz is dit een vorm van verplichte zorg. Wanneer de behandelaar daadwerkelijk wil overgaan tot toepassing van deze vorm van verplichte zorg, dient dit een cliënt te worden aangezegd via een zogenaamde 8:9 brief, Een dergelijke brief ontbreekt.

Echter, deze vorm van zorg kan alleen dan worden ingezet indien deze als vorm van verplichte zorg is aangewezen door de burgemeester c.q. de rechter in de crisismaatregel c.q. voortzetting van de crisismaatregel.

Ten aanzien van klaagster is noch in de crisismaatregel, noch in de voortzetting van de crisismaatregel het “beperken van het recht op het ontvangen van bezoek” als vorm van verplichte zorg toegewezen.

Hierom zal de klachtencommissie klachtonderdeel 3 van klaagster gegrond verklaren.

Verweerster heeft ter zitting hierover nog naar voren gebracht dat zij in de veronderstelling verkeerde dat het beperken van het recht op bezoek valt onder de vorm van verplichte zorg “*aanbrengen van beperkingen van de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen*”. Deze aannahme is niet alleen onjuist, zoals blijkt uit het vorenstaande. Maar zelfs wanneer de klachtencommissie deze aannahme zou volgen, moet de commissie constateren dat vermelding noch onderbouwing gevonden kan worden in de twee 8:9 brieven die zijn afgegeven (met betrekking tot de beperking van de vrijheid het eigen leven in te richten). In deze brieven wordt in zijn geheel niet genoemd dat klaagster haar kinderen de eerste week van de opname niet mag zien.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

Op grond van het voorgaande verklaart de klachtencommissie:

- Klaagster niet-ontvankelijk in klachtonderdeel 1;
- Klachtonderdeel 2 ongegrond;
- Klachtonderdeel 3 gegrond;

Aldus gedaan via Lifesize op 22 juni 2022, verzonden op 27 juni 2022.

Vastgesteld door de volgende commissie:

Drs. C.C.A.M. Kraus (voorzitter), mr. M. Broek (lid-jurist), drs. J.F. Hammink (lid-psychiater), bijgestaan door Y. Schoutsen (ambtelijk secretaris).

Namens deze;

Drs. C.C.A.M. Kraus, voorzitter

Beroep

De Wvggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

Deze uitspraak wordt toegezonden aan:
A., cliënt
E. , PVP
H. , advocaat
I., Geneesheer-directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
D., zorgverantwoordelijke
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.